HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a opta)

11 iulie 2024*

„Trimitere preliminară – Combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale – Directiva 2011/7/UE – Articolul 6 alineatul (1) – Sumă fixă minimă cu titlu de despăgubire pentru cheltuielile de recuperare – Dispoziție de drept național care permite respingerea cererilor de plată a acestei sume fixe în cazul unei întârzieri nesemnificative sau al unei creanțe cu valoare redusă – Obligația de interpretare conformă cu dreptul Uniunii”

În cauza C-279/23,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Sąd Rejonowy Katowice – Zachód w Katowicach (Tribunalul Districtual Katowice-Vest din Katowice, Polonia), prin decizia din 7 martie 2023, primită de Curte la 28 aprilie 2023, în procedura

Skarb Państwa – Dyrektor Okręgowego Urzędu Miar w K.

împotriva

Z. sp.j.,

CURTEA (Camera a opta),

compusă din domnul N. Piçarra (raportor), președinte de cameră, și domnii N. Jääskinen și M. Gavalec, judecători,

avocat general: domnul A. Rantos,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru Z. sp.j., de K. Pluta-Gabryś, radca prawny;

– pentru guvernul polonez, de B. Majczyna, în calitate de agent;

– pentru Comisia Europeană, de G. Gattinara și M. Owsiany-Hornung, în calitate de agenți,

* Limba de procedură: polona.

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 6 alineatul (1) din Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale (JO 2011, L 48, p. 1).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Skarb Państwa (Trezoreria Publică, Polonia), reprezentată de Dyrektor Okręgowego Urzędu Miar w K. (directorul Oficiului regional de măsuri din K.) (denumit în continuare „Oficiul de măsuri”), pe de o parte, și Z. sp.j., o societate de drept polonez, pe de altă parte, în legătură cu o cerere de compensație fixă pentru costurile de recuperare efectuate de acest oficiu ca urmare a întârzierilor succesive la plată ale societății Z aferente unor servicii de referențiere a unor instrumente de măsură furnizate de oficiul menționat.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

3 Considerentele (12), (17) și (19) ale Directivei 2011/7 au următorul cuprins:

„(12) Întârzierea în efectuarea plăților constituie o încălcare a contractului care, în majoritatea statelor membre, a devenit atractivă din punct de vedere financiar pentru debitori, datorită dobânzilor mici sau inexistente aplicate pentru întârzierea în efectuarea plăților și/sau a procedurilor greoaie de acțiune. Pentru a inversa această tendință și pentru a descuraja întârzierile în efectuarea plăților, se impune o schimbare decisivă în direcția creării unei culturi a efectuării prompte a plăților, inclusiv aceea în care ar trebui să fie considerat, în toate situațiile, drept clauză sau practică contractuală inechitabilă orice caz de excludere a dreptului de a percepe dobânzi. Această schimbare ar trebui să includă, de asemenea, introducerea unor dispoziții specifice referitoare la termenele de plată și la despăgubirea creditorilor pentru cheltuielile suportate și, printre altele, dispoziții care să constate caracterul vădit inechitabil al excluderii dreptului la despăgubire pentru cheltuielile suportate în vederea recuperării fondurilor.

[…]

(17) Efectuarea plății de către debitor ar trebui să fie considerată întârziată, în scopul stabilirii dreptului de a percepe dobânzi pentru efectuarea cu întârziere a plăților, în cazul în care creditorul nu are la dispoziție suma datorată la scadență, cu condiția să își fi îndeplinit obligațiile contractuale și legale.

[…]

(19) Este necesară despăgubirea echitabilă a creditorilor pentru cheltuielile de recuperare în cazul efectuării cu întârziere a plăților, astfel încât să fie descurajată efectuarea cu întârziere a plăților. Cheltuielile de recuperare ar trebui să includă, de asemenea, recuperarea costurilor administrative și compensarea costurilor interne suportate din cauza efectuării cu întârziere a plăților, pentru care prezenta directivă ar trebui să stabilească o sumă fixă minimă care să poată fi cumulată cu dobânda pentru întârzierea efectuării plăților. Acordarea de despăgubiri sub forma unei sume fixe ar trebui să aibă drept scop limitarea costurilor administrative și interne legate de recuperare. Despăgubirile pentru cheltuielile de recuperare ar trebui să fie stabilite fără a aduce atingere dispozițiilor de drept intern conform cărora o instanță națională ar putea acorda despăgubiri creditorului pentru orice prejudiciu suplimentar legat de efectuarea cu întârziere a plății de către debitor.”

4 Articolul 1 din această directivă, intitulat „Obiectul și domeniul de aplicare”, prevede:

„(1) Prezenta directivă urmărește să combată întârzierea în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale, în vederea asigurării funcționării adecvate a pieței interne, promovând astfel competitivitatea întreprinderilor, în special cea a [întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri)].

(2) Prezenta directivă se aplică tuturor plăților efectuate ca remunerații pentru tranzacții comerciale.

[…]”

5 Potrivit articolului 2 punctele 1-4 din directiva menționată:

„În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

1. «tranzacții comerciale» înseamnă tranzacții între întreprinderi sau între întreprinderi și autorități publice care conduc la furnizarea de bunuri sau prestarea de servicii contra cost;

2. «autoritate publică» înseamnă orice autoritate contractantă, conform definiției prevăzute la articolul 2 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2004/17/CE [a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 de coordonare a procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale (JO 2004, L 134, p. 1, Ediție specială, 06/vol. 8, p. 3)] și la articolul 1 alineatul (9) din Directiva 2004/18/CE [a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii (JO 2004, L 134, p. 114, Ediție specială, 06/vol. 8, p. 116)] indiferent de obiectul sau valoarea contractului;

3. «întreprindere» înseamnă orice organizație, alta decât o autoritate publică, care desfășoară o activitate economică sau profesională independentă, chiar dacă respectiva activitate este desfășurată de o singură persoană;

4. «întârziere în efectuarea plăților» înseamnă neefectuarea plăților în termenul contractual sau legal de plată, atunci când sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 3 alineatul (1) sau la articolul 4 alineatul (1).”

6 Articolul 3 din Directiva 2011/7, intitulat „Tranzacții între întreprinderi”, are următorul cuprins:

„(1) Statele membre garantează că, în cadrul unor tranzacții comerciale între întreprinderi, creditorul este îndreptățit să perceapă dobândă pentru efectuarea cu întârziere a plăților, fără a fi necesară o notificare, în cazul în care sunt îndeplinite următoarele condiții:

(a) creditorul și-a îndeplinit obligațiile contractuale și legale; și

(b) creditorul nu a primit suma datorată la scadență, cu excepția cazului în care debitorul nu este responsabil de întârziere.

[…]”

7 Articolul 4 din această directivă, intitulat „Tranzacții între întreprinderi și autoritățile publice”, prevede la alineatul (1):

„Statele membre se asigură că, în tranzacțiile comerciale în care debitorul este o autoritate publică, creditorul este îndreptățit, la expirarea termenului menționat la alineatele (3), (4) sau (6), să perceapă dobândă legală pentru efectuarea cu întârziere a plăților, fără a fi necesară o notificare, dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

(a) creditorul și-a îndeplinit obligațiile contractuale și legale; și

(b) creditorul nu a primit suma datorată la scadență, cu excepția cazului în care debitorul nu este responsabil de întârziere.”

8 Articolul 6 din directiva menționată, intitulat „Compensația pentru costurile de recuperare”, prevede:

„(1) Statele membre se asigură că, atunci când dobânda pentru efectuarea cu întârziere a plăților în tranzacțiile comerciale devine exigibilă în conformitate cu articolul 3 sau 4, creditorul are dreptul de a obține de la debitor o sumă fixă de 40 [de euro], în calitate de despăgubire minimă.

(2) Statele membre se asigură că suma fixă menționată la alineatul (1) este exigibilă fără a fi necesară o notificare și reprezintă o despăgubire pentru cheltuielile de recuperare ale creditorului.

[…]”

9 Articolul 7 din aceeași directivă, intitulat „Practici și clauze contractuale inechitabile”, prevede la alineatele (1) și (3):

„(1) Statele membre garantează că o clauză contractuală sau o practică referitoare la data de plată sau la termenul de plată, rata dobânzii pentru efectuarea cu întârziere a plăților sau despăgubirea pentru costurile de recuperare nu este aplicabilă sau [nu] generează dreptul de a cere despăgubiri dacă este vădit inechitabilă pentru creditor.

Pentru a determina dacă o clauză contractuală sau o practică este vădit inechitabilă pentru creditor, în sensul primului paragraf, se ține cont de toate circumstanțele cazului, inclusiv de următoarele:

(a) toate abaterile grave de la practicile și uzanțele comerciale, contrare bunei-credințe și corectitudinii;

(b) natura produselor sau a serviciilor, precum și

(c) dacă debitorul are motive obiective de derogare de la rata dobânzii legale sau de la termenul de plată așa cum este prevăzut la articolul 3 alineatul (5), articolul 4 alineatul (3) litera (a), articolul 4 alineatul (4) și articolul 4 alineatul (6) sau de la suma fixă menționată la articolul 6 alineatul (1).

(2) În scopul aplicării alineatului (1), orice clauză contractuală sau practică care exclude achitarea unor dobânzi pentru efectuarea cu întârziere a plăților este considerată ca fiind vădit inechitabilă.

(3) În scopul aplicării alineatului (1), orice clauză contractuală sau practică care exclude compensarea cheltuielilor de recuperare așa cum se menționează la articolul 6 este considerată ca fiind vădit inechitabilă.”

Dreptul polonez

Legea privind combaterea întârzierilor excesive în tranzacțiile comerciale

10 Potrivit articolului 10 din ustawa o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (Legea privind combaterea întârzierilor excesive în tranzacțiile comerciale) din 8 martie 2013 (Dz. U. din 2022, poziția 893), care a transpus Directiva 2011/7 în ordinea juridică poloneză și a intrat în vigoare la 28 aprilie 2013:

„1. De la data dobândirii dreptului la dobânzile prevăzute la articolul 7 alineatul 1 sau la articolul 8 alineatul 1, creditorul are dreptul de a obține de la debitor, fără punere în întârziere, o compensație pentru costurile de recuperare, care constituie echivalentul sumei de:

1) 40 de euro, atunci când cuantumul prestației în numerar nu depășește 5 000 de zloți polonezi (PLN) [(aproximativ 1 155 de euro)];

[…]

2. În plus față de suma menționată la alineatul 1, creditorul are de asemenea dreptul de a i se rambursa, într-un cuantum rezonabil, costurile de recuperare care depășesc această sumă.”

Codul civil

11 Articolul 5 din ustawa – Kodeks cywilny (Legea privind Codul civil) din 23 aprilie 1964 (Dz. U. din 2022, poziția 1360) (denumit în continuare „Codul civil polonez”) prevede:

„Un drept nu poate fi exercitat cu încălcarea scopului său socioeconomic sau a principiilor conviețuirii sociale. O asemenea acțiune sau omisiune a titularului dreptului respectiv nu este considerată ca fiind o exercitare a dreptului și nu beneficiază de protecție.”

Litigiul principal și întrebarea preliminară

12 Oficiul pentru măsuri furnizează servicii de referențiere a instrumentelor de măsură, utilizate în mod regulat de societatea Z. Aceasta a plătit asemenea servicii cu întârziere de două ori. Prima plată întârziată, cu 20 de zile, privea o sumă de 246 PLN (aproximativ 55 de euro), iar a doua, cu 5 zile, privea o sumă de 369 PLN (aproximativ 80 de euro).

13 În aceste condiții, Oficiul pentru măsuri a introdus la Sąd Rejonowy Katowice – Zachód w Katowicach (Tribunalul Districtual Katowice-Vest din Katowice, Polonia), instanța de trimitere, o cerere de plată a unei sume de 80 de euro, majorată cu dobânzile prevăzute de dreptul polonez, și anume suma corespunzătoare dublului despăgubirii pentru cheltuielile de recuperare, prevăzută la articolul 10 alineatul 1 punctul 1 din Legea privind combaterea întârzierilor excesive în tranzacțiile comerciale.

14 Instanța de trimitere arată că, potrivit unei jurisprudențe constante a instanțelor poloneze, acțiunile având ca obiect plata sumei fixe pentru cheltuielile de recuperare sunt respinse atunci când întârzierea debitorului în efectuarea plăților este neglijabilă sau când valoarea creanței datorate este redusă. Ea subliniază că această cauză cu care este sesizată ilustrează o astfel de practică, întrucât împotriva societății Z nu s-a pronunțat nicio hotărâre judecătorească în acest sens, deși s-a aflat în situație de întârziere în efectuarea plăților de cel puțin 39 de ori.

15 Potrivit instanței de trimitere, respingerea acestor acțiuni se întemeiază pe articolul 5 din Codul civil polonez, interpretat în sensul că, atunci când valoarea unei creanțe a cărei plată este întârziată nu depășește echivalentul în zloți polonezi al unei sume cuprinse între 100 și 300 de euro sau atunci când întârzierea plății unei creanțe nu depășește două până la șase săptămâni, se consideră că o despăgubire a creditorului este „contrară principiilor vieții în societate”, expresie pe care această instanță o asimilează celei de „contrară bunelor moravuri”.

16 Instanța de trimitere ridică problema compatibilității unei astfel de interpretări cu articolul 6 alineatul (1) din Directiva 2011/7, interpretat în lumina considerentului (12) al acesteia. Potrivit respectivei instanțe, acceptarea de către instanțele poloneze a unei cutume constând în efectuarea cu întârziere de către debitori a unor plăți cu valoare redusă, cu consecința că un creditor care nu respectă această cutumă și solicită o compensație se presupune că încalcă aceste „principii ale vieții în societate”, nu poate justifica introducerea prin dreptul național a unei excepții de la regula clară, precisă și necondiționată prevăzută la acest articol 6 alineatul (1).

17 În acest context, Sąd Rejonowy Katowice – Zachód w Katowicach (Tribunalul Districtual Katowice-Vest din Katowice) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 6 alineatul (1) din Directiva 2011/7 […] se opune unei reglementări naționale în temeiul căreia o instanță națională poate respinge o acțiune în despăgubire pentru cheltuielile de recuperare menționate în această dispoziție pentru motivul că întârzierea debitorului în efectuarea plăților era neglijabilă sau ca urmare a valorii reduse a datoriei care a făcut obiectul unei plăți întârziate din partea debitorului?”

Cu privire la întrebarea preliminară

18 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, atunci când, precum în speță, o autoritate publică, în sensul articolului 2 punctul 2 din Directiva 2011/7, este creditoare a unei întreprinderi pentru o sumă de bani, raporturile dintre aceste două entități nu intră în sfera noțiunii de „tranzacție comercială”, în sensul articolului 2 punctul 1 din directiva menționată, și, prin urmare, sunt excluse din domeniul de aplicare al acesteia (Hotărârea din 13 ianuarie 2022, New Media Development & Hotel Services, C-327/20, EU:C:2022:23, punctul 44).

19 Cu toate acestea, Curtea este competentă să statueze asupra cererilor de decizie preliminară referitoare la dispoziții de drept al Uniunii în cazuri în care starea de fapt din litigiul principal se situează în afara domeniului de aplicare al dreptului Uniunii, dar în care aplicabilitatea acestor dispoziții a fost determinată de dreptul național ca urmare a unei trimiteri realizate de acesta din urmă la conținutul acestora (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 noiembrie 2016, Ullens de Schooten, C-268/15, EU:C:2016:874, punctul 53, și Hotărârea din 30 ianuarie 2020, I.G.I., C-394/18, EU:C:2020:56, punctul 45).

20 În speță, instanța de trimitere arată că dreptul polonez extinde dreptul la despăgubire pentru cheltuielile de recuperare la situații care nu sunt acoperite de Directiva 2011/7, în care creditorul unei sume a cărei plată este întârziată este o autoritate publică, iar debitorul este o întreprindere, pentru ca despăgubirea să fie plătită întocmai potrivit aceleași modalități, indiferent dacă creditorul este o întreprindere sau o autoritate publică. În aceste condiții, interpretarea preliminară solicitată este necesară pentru ca dispozițiile aplicabile ale dreptului Uniunii să primească o interpretare uniformă. Prin urmare, este necesar să se răspundă la întrebarea adresată de instanța de trimitere.

21 Prin intermediul întrebării unice formulate, această instanță solicită în esență să se stabilească dacă articolul 6 alineatul (1) din Directiva 2011/7 trebuie interpretat în sensul că se opune unei practici a instanțelor naționale care constă în respingerea acțiunilor având ca obiect obținerea sumei fixe minime cu titlu de despăgubire pentru cheltuielile de recuperare, prevăzută la această dispoziție, pentru motivul că întârzierea debitorului în efectuarea plăților este neglijabilă sau că valoarea creanței vizate de întârzierea debitorului în efectuarea plăților este redusă.

22 În primul rând, articolul 6 alineatul (1) din Directiva 2011/7 impune statelor membre să se asigure că, atunci când dobânda pentru întârziere în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale devine exigibilă, creditorul are dreptul de a obține de la debitor o sumă fixă de 40 de euro, în calitate de despăgubire minimă pentru cheltuielile de recuperare. În plus, alineatul (2) al acestui articol 6 impune statelor membre să asigure că o asemenea sumă fixă minimă este datorată automat, chiar și în absența unei notificări adresate debitorului, și că suma menționată reprezintă o despăgubire pentru cheltuielile de recuperare ale creditorului.

23 Noțiunea de „întârziere în efectuarea plăților”, care se află la originea dreptului creditorului de a obține de la debitor nu numai dobânzi, ci și o sumă fixă minimă de 40 de euro, în temeiul articolului 6 alineatul (1) din Directiva 2011/7, este definită la articolul 2 punctul 4 din aceasta ca fiind neefectuarea plăților în termenul contractual sau legal de plată. Întrucât directiva menționată acoperă, conform articolului 1 alineatul (2), „[toate] [plățile] efectuate ca remunerații pentru tranzacții comerciale”, această noțiune de „întârziere în efectuarea plăților” este aplicabilă fiecărei tranzacții comerciale avute în vedere în mod individual [Hotărârea din 20 octombrie 2022, BFF Finance Iberia, C-585/20, EU:C:2022:806, punctul 28, și Hotărârea din 1 decembrie 2022, X (Livrarea de material medical), C-419/21, EU:C:2022:948, punctul 30].

24 În al doilea rând, în conformitate cu dispozițiile coroborate ale articolului 3 alineatul (1) și ale articolului 6 alineatul (1) din Directiva 2011/7, în ceea ce privește tranzacțiile comerciale între întreprinderi, și cu dispozițiile coroborate ale articolului 4 alineatul (1) și ale articolului 6 alineatul (1) din această directivă, în ceea ce privește tranzacțiile între întreprinderi și autoritățile publice, dobânda pentru întârziere în efectuarea plăților, precum și suma fixă de 40 de euro devin exigibile automat la expirarea termenului de plată prevăzut la articolul 3 și, respectiv, la articolul 4 directiva menționată. Considerentul (17) al acesteia precizează în această privință că „efectuarea plății de către debitor ar trebui să fie considerată întârziată, în scopul stabilirii dreptului de a percepe dobânzi pentru efectuarea cu întârziere a plăților, în cazul în care creditorul nu are la dispoziție suma datorată la scadență, cu condiția să își fi îndeplinit obligațiile contractuale și legale”.

25 Nimic din modul de redactare a articolului 3 alineatul (1), a articolului 4 alineatul (1) sau a articolului 6 alineatul (1) din Directiva 2011/7 nu indică faptul că suma fixă minimă prevăzută de această din urmă dispoziție nu ar fi datorată în caz de întârziere neglijabilă în efectuarea plăților sau ca urmare a valorii reduse a creanței în cauză, întârziere pentru care debitorul este singurul responsabil.

26 Prin urmare, dintr-o interpretare literală și contextuală a articolului 6 alineatul (1) din Directiva 2011/7 reiese că suma fixă minimă de 40 de euro, prevăzută cu titlu de despăgubire pentru cheltuielile de recuperare, este datorată creditorului, care și-a îndeplinit obligațiile, pentru fiecare plată neefectuată la scadență cu titlu de remunerație pentru o tranzacție comercială, indiferent de valoarea creanței vizate de întârzierea în efectuarea plăților sau de durata acestei întârzieri.

27 În al treilea rând, această interpretare a articolului 6 din Directiva 2011/7 este confirmată de finalitatea acesteia. Într-adevăr, din articolul 1 alineatul (1) din directiva menționată, interpretat în lumina considerentelor (12) și (19) ale acesteia, rezultă că ea urmărește nu numai descurajarea întârzierilor în efectuarea plăților, împiedicând ca acestea să fie atractive din punct de vedere financiar pentru debitor datorită dobânzilor mici sau inexistente facturate într-o asemenea situație, ci și protecția eficientă a creditorului împotriva unor asemenea întârzieri. Acest considerent (19) precizează, pe de o parte, că cheltuielile de recuperare ar trebui să includă de asemenea recuperarea costurilor administrative și compensarea costurilor interne suportate din cauza întârzierii în efectuarea plăților și, pe de altă parte, că acordarea de despăgubiri sub forma unei sume fixe ar trebui să aibă drept scop limitarea costurilor administrative și interne legate de recuperare [a se vedea în acest sens Hotărârea din 20 octombrie 2022, BFF Finance Iberia, C-585/20, EU:C:2022:806, punctele 35 și 36, și Hotărârea din 1 decembrie 2022, X (Livrarea de material medical), C-419/21, EU:C:2022:948, punctul 36].

28 Din această perspectivă, nici cuantumul redus al creanței datorate, nici caracterul neglijabil al întârzierii în efectuarea plăților nu pot justifica exonerarea debitorului de la plata sumei fixe minime datorate cu titlu de despăgubire pentru cheltuielile de recuperare pentru fiecare întârziere în efectuarea plăților pentru care este singurul răspunzător. Această exonerare ar echivala cu a lipsi de orice efect util articolul 6 din Directiva 2011/7, al cărui obiectiv este, așa cum s-a subliniat la punctul precedent, nu numai să descurajeze aceste întârzieri în efectuarea plăților, ci și să reprezinte, prin aceste sume, „o despăgubire pentru cheltuielile de recuperare ale creditorului”, dat fiind că aceste cheltuieli tind să crească proporțional cu numărul de plăți și cu sumele pe care debitorul nu le plătește la scadență. În aceste condiții, nu se poate considera că debitorul respectiv are „motive obiective”, în sensul articolului 7 alineatul (1) al doilea paragraf litera (c) din această directivă, pentru a deroga de la plata sumei fixe prevăzută la articolul 6 alineatul (1) din directiva menționată, întrucât alineatul (3) al acestui articol 7 precizează că, în

sensul alineatului (1) al acestuia, „orice clauză contractuală sau practică ce exclude [despăgubirea] pentru cheltuielile de recuperare așa cum se menționează la articolul 6 este considerată ca fiind vădit inechitabilă” [a se vedea în acest sens Hotărârea din 20 octombrie 2022, BFF Finance Iberia, C-585/20, EU:C:2022:806, punctul 37, și Hotărârea din 1 decembrie 2022, X (Livrarea de material medical), C-419/21, EU:C:2022:948, punctul 37].

29 În sfârșit, în ceea ce privește articolul 5 din Codul civil polonez, menționat de instanța de trimitere, potrivit căruia un drept exercitat cu încălcarea finalității sale socioeconomice sau a principiilor vieții în societate nu beneficiază de protecție, trebuie amintit că principiul interpretării conforme a dreptului național cu dreptul Uniunii impune ca instanțele naționale, cu respectarea, printre altele, a interdicției de interpretare *contra legem* a dreptului național, să facă tot ce ține de competența lor, luând în considerare dreptul intern în ansamblul său și aplicând metodele de interpretare recunoscute de acesta, în vederea garantării efectivității depline a directivei în discuție și în vederea identificării unei soluții conforme cu finalitatea urmărită de aceasta (Hotărârea din 24 ianuarie 2012, Dominguez, C-282/10, EU:C:2012:33, punctul 27, precum și Hotărârea din 4 mai 2023, ALD Automotive, C-78/22, EU:C:2023:379, punctul 40).

30 Cerința unei interpretări conforme include, printre altele, obligația instanțelor naționale de a modifica, dacă este cazul, o jurisprudență consacrată dacă aceasta se întemeiază pe o interpretare a dreptului național incompatibilă cu obiectivele unei directive. Prin urmare, o instanță națională nu poate considera în mod valabil că se găsește în imposibilitatea de a interpreta o dispoziție națională în conformitate cu dreptul Uniunii pentru simplul motiv că această dispoziție a fost interpretată în mod constant într-un sens care nu este compatibil cu dreptul menționat (Hotărârea din 6 noiembrie 2018, Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften, C-684/16, EU:C:2018:874, punctul 60).

31 În măsura în care articolul 5 din Codul civil polonez nu ar putea fi interpretat într-un mod conform cu articolul 6 din Directiva 2011/7, astfel cum a fost interpretat la punctele 28-26 din prezenta hotărâre, și având în vedere cerințele amintite la punctul anterior, instanța națională însărcinată cu aplicarea, în cadrul competenței proprii, a dispozițiilor dreptului Uniunii are obligația de a asigura efectul deplin al acestora, lăsând, la nevoie, neaplicată din oficiu o dispoziție a legislației naționale precum cea în discuție în litigiul principal, chiar și ulterioară, fără să solicite și fără să aștepte eliminarea prealabilă a acesteia pe cale legislativă sau prin orice alt procedeu constituțional (Hotărârea din 24 iunie 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, punctul 58 și jurisprudența citată).

32 Având în vedere motivele care precedă, este necesar să se răspundă la întrebarea adresată că articolul 6 alineatul (1) din Directiva 2011/7 trebuie interpretat în sensul că se opune unei practici a instanțelor naționale care constă în respingerea acțiunilor având ca obiect obținerea sumei fixe minime cu titlu de despăgubire pentru cheltuielile de recuperare, prevăzută la această dispoziție, pentru motivul că întârzierea debitorului în efectuarea plăților este neglijabilă sau că valoarea creanței vizate de întârzierea debitorului în efectuarea plăților este redusă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

33 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a opta) declară:

Articolul 6 alineatul (1) din Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale

trebuie interpretat în sensul că

se opune unei practici a instanțelor naționale care constă în respingerea acțiunilor având ca obiect obținerea sumei fixe minime cu titlu de despăgubire pentru cheltuielile de recuperare, prevăzută la această dispoziție, pentru motivul că întârzierea debitorului în efectuarea plăților este neglijabilă sau că valoarea creanței vizate de întârzierea debitorului în efectuarea plăților este redusă.

Semnături